

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 25. septembra 2023. godine
Br. ref.: RK 2269/23

ODLUKA O ODBIJANJU ZAHTEVA

u

slučaju br. KI56/23

Podnosilac

Lendita Zherka

Ocena ustavnosti neodređenog akta javnog organa

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Lendita Zherka, sa prebivalištem u Đakovici (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva).

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava ustavnost neodređenih akta javnih organa.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti neodređenih akata javnih organa, kojima su podnositeljki zahteva navodno povređena njena osnovna prava i slobode zagarantovana članom 23. [Ljudsko dostojanstvo], članom 24. [Jednakost pred zakonom] i članom 26. [Pravo na lični integritet] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).
4. Podnositeljka zahteva takođe traži od Suda uvođenje privremene mere u odnosu na neodređeni akt javnog organa.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), kao i na pravilu 25. [Podnošenje zahteva i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).
6. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023 je objavljen u Službenom listu Republike Kosovo i stupio na snagu 15 dana nakon njegovog objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe gore navedenog Poslovnika. S tim u vezi, shodno pravilu 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno će pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018, nastaviti da se primenjuju na predmete koji su registrovani u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ukoliko su i u meri u kojoj su povoljnije za stranke.

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 23. februar 2023. godine, podnositeljka zahteva je uputila svoj zahtev, koji je Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) primio 3. marta 2023. godine.
8. Dana 7. marta 2023. godine, predsednica je odlukom [br. GJR. KSH56/23] imenovala sudiju Safeta Hoxhu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërxhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Radomir Laban i Nexhmi Rexhepi (članovi).
9. Dana 9. marta 2023. godine, Sud je obavestio podnositeljku o registraciji zahteva.
10. Dana 21. juna 2023. godine, Sud je tražio od podnositeljke da u prilog svom zahtevu dostavi Sudu osporenu odluku.
11. Dana 3. jula 2023. godine, podnositeljka zahteva je dopisom obavestila Sud da je podnela zahtev Osnovnom sudu u Đakovici da dobije osporenu odluku, a takođe tražila je i odlaganje roka do 5. jula 2023. godine.
12. Do tog datuma, podnositeljka zahteva nije dostavila traženi dokument.
13. Dana 31. avgusta 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno glasova iznelo preporuku Sudu da odbije zahtev po kratkom postupku.

Pregled činjenica slučaja

Ugovor o kreditu i njegovo restrukturiranje

14. Dana 27. juna 2007. godine su R.Zh., kao predstavnik "Reshati Impex" u svojstvu korisnika kredita i podnositeljka zahteva u svojstvu supruge korisnika kredita zajedno sa Xh.Zh. i B.Zh. u svojstvu žiranata, potpisali Ugovor o kreditu [br. 200627713] sa Raiffeisen bankom (u daljem tekstu: poverilac), kao i Ugovor o hipoteci [br. 200627713/H], na iznos od 1.000.000 evra. Takođe, dana 11. juna 2009. godine, stranke su potpisale Aneks br. 2 o restrukturiranju kredita [br. 200627713]; [br. 200637146] i [br. 200654716] u vrednosti od 409.700,00 evra [br. 40000205].
15. Dana 13. maja 2008. godine, stranke su potpisale Ugovor o kreditnoj liniji [br. 200644476] na iznos od 140.000 evra, dok su 20. maja 2008. godine, potpisale Ugovor o hipoteci [br. 200644476/H]. Nakon toga, stranke su 12. avgusta 2008. i 11. juna 2009. godine, potpisale aneks br. 2 i br. 3 Ugovora pod brojem [200644476].

Predlog za izvršenje i izvršni postupak

16. Dana 20. jula 2010. godine, poverilac je sa obrazloženjem da se korisnik kredita nije pridržavao gore navedenih ugovora, podneo predlog za izvršenje Opštinskom sudu u Đakovici, tražeći da se odredi izvršenje radi prodaje, ispražnjenja i predaje nepokretnosti [br. 2078/1]; [br. 136/3]; [br. 2078/3] u vlasništvu Xh.Zh., R.Zh., R.Zh, kao i stana u vlasništvu B.Zh., radi izmirenja njegovog potraživanja prema korisniku kredita.
17. Dana 20. jula 2010. godine, Opštinski sud u Đakovici je doneo rešenje [E. br. 1029/2010] kojim je dozvolio izvršenje po predlogu poverioca na osnovu izvršne isprave i ugovora zaključenih između poverioca i korisnika kredita, radi izmirenja duga-kredita u iznosu od 633.738, 54 evra, sa zakonskom kamatom i troškovima izvršenja.
18. Dana 20. decembra 2013. godine, Osnovni sud u Đakovici je odlučujući po zahtevu poverioca za određivanje zaključka o nepokretnostima, doneo zaključak [E. br. 1029/10] o javnoj prodaji nepokretnosti [br. 2078/1]; [br. 136/3]; [br. 2078/3] u vlasništvu Xh.Zh., R.Zh., kao i stana u vlasništvu B.Zh., radi ostvarivanja potraživanja poverioca prema korisniku kredita.
19. Iz spisa predmeta se primećuje da je u konkretnom slučaju preduzeto još nekoliko drugih procesnih radnji u vezi sa vođenjem izvršnog postupka, uključujući i donošenje zaključka o prodaji nepokretnosti putem zakazivanja javne aukcije i njenog ponavljanja 16. septembra 2016. godine do konačne prodaje nepokretnosti poverioca zaključkom od 16. septembra 2016. godine za ukupnu cenu od 128.966,67 evra.
20. Dana 27. oktobra 2016. godine, privatni izvršitelj je izdao nalog [P. br. 634/14] kojim je (i) prodao poveriocu imovine [br. 2078/1]; [br. 136/3]; [br. 2698/07]; [br. 2078/3] u vlasništvu Xh.Zh., R.Zh., i B.Zh.; (ii) obavezao ih da oslobode nepokretnosti i predaju u posed poveriocu; kao i (iii) obavezao Imovinsko-pravnu službu pri Opštinskoj direkciji za geodeziju, katastar i imovinu u Opštini Đakovica da gore navedene nepokretnosti uknjiži kao imovinu na ime poverioca.
21. Dana 29. oktobra 2021. godine, privatni izvršitelj je zaključkom [P. br. 634/14] obavezao Xh.Zh., R.Zh. i B.Zh. da oslobode nepokretnosti na osnovu izvršne isprave o prodaji nepokretnosti i na osnovu zaključka o prodaji od 16. septembra 2016. godine ili će se u suprotnom izvršenje potraživanja poverioca izvršiti prinudno.

22. Podnositeljka zahteva nije dostavila Sudu akt javnog organa, koji tvrdi da osporava.

Navodi podnosioca zahteva

23. Sud podseća da podnositeljka zahteva tvrdi da su neodređenim odlukama javnih organa povređena njena prava zagaranтована članom 23. [Ljudsko dostojanstvo], članom 24. [Jednakost pred zakonom] i članom 26. [Pravo na lični integritet] Ustava.
24. Podnositeljka zahteva u svom zahtevu navodi, *“Rešenje E. br. 1029/10 od 20. jula 2010. godine, ustavna ocena odluke, u kojem sam ja, Lendita Qarri, linčована, udaljena kao stranka koja garantuje ugovor o kreditu, kredit je podignut 2007. godine, a primenljivi zakon je bio Zakon o obligacionim odnosima iz 1978. godine, nijedan ugovor o hipoteci nije zakonit bez saglasnosti oba supružnika, ваži сувласništvo, а ako je potpisan samo od strane jednog od supružnika, ugovor je rušljiv, relativan, ništav. Rodna diskriminacija”*.
25. Nadalje, podnositeljka zahteva navodi, *“Nikada nisam zvanično obavешtena kao stranka koja garantuje kredit, а u svakom sudskom izvršnom postupku i takođe od strane privatnog izvršitelja Gjokë Radi sam linčована i zakonski udaljena kao stranka koja garantuje ugovor o kreditu”*.
26. Podnositeljka zahteva dalje navodi, *“Ovde u ovom slučaju ja kao pojedinac nisam direktno, već indirektno pogođena rešenjem E. br. 1029/2010, sudske institucije Kosova”*.
27. Podnositeljka zahteva u prilog svojim navodima каже, *“Prema tumačenju ESLJP-a, kao podnositeljka ovog zahteva za ocenu ustavnosti ovog rešenja E. br. 1029/2010, ja sam ozbiljna žrtva povrede ljudskih prava i sloboda od strane sudskog organa Kosova, odnosno Opštinskog suda u Đakovici, а danas Osnovnog suda u Đakovici. Tražim od Ustavnog suda Kosova, između ostalog, da protumači moj zahtev i u skladu sa članom 53. Ustava Kosova iz razloga što sudske odluke ESLJP-a imaju prednost u odnosu na zakone i druge podzakonske akte sudskih institucija Republike Kosovo”*.
28. Podnositeljka zahteva traži od Suda da ukine rešenje Osnovnog suda E. br. 1029/10, kao i da uvede privremenu meru.

Relevantne odredbe Zakona i Poslovnika

Zakon

Član 48.
(Tačnost podneska)

Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

Poslovník

Pravilo 25.
(Podnošenje zahteva i odgovora)

[...]

2) Zahtev, takođe, mora da sadrži i:

h) prpratne informacije i dokumentaciju.

Pravilo 54.
(Odbacivanje i odbijanje zahteva)

“54 (2) Sud može odlučiti da odbije zahtev po kratkom postupku ako je zahtev nepotpun ili nejasan uprkos zahtevu ili zahtevima Suda prema stranci da dopuni ili razjasni zahtev [...]”.

Ocena prihvatljivosti zahteva

29. Sud prvo ocenjuje da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom. S tim u vezi, prema stavu 1. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, Sud odlučuje samo o slučajevima koje su ovlašćene strane podnele Sudu na zakonit način. Takođe, prema stavu 7. istog člana Ustava, pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova individualna prava i slobode koje im garantuje Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva pravna sredstva utvrđena zakonom.
30. Pored gore utvrđenih uslova, prilikom ocene da li podnositeljka zahteva ispunjava kriterijume za ocenu njenog zahteva, Sud podseća da član 48. (Tačnost podneska) Zakona posebno obavezuje podnosiocę zahteva da jasno naglase konkretan akt javnog organa koji osporavaju i jasno naglase koja prava i slobode su im navodno povređeni. Takođe, pravilo 25. (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovníka predviđa da zahtev podnosioca mora da sadrži i: (a) ime i adresu stranke koja podnosi zahtev; (b) ime i adresu zastupnika/ce za dostavu dokumenata, ako ga/je ima; (c) punomoćje za zastupanje; (d) ime i adresu suprotne strane ili strana, ako su poznate, kojima se dostavljaju dokumenti; (e) traženu pravnu zaštitu; (f) kratak pregled činjenica; (g) obrazloženje o prihvatljivosti i meritumu zahteva; i (h) prpratne informacije i dokumentaciju.
31. U ovom kontekstu, prema stavu 4. člana 22. (Procesuiranje podnesaka) Zakona koji predviđa da u slučajevima kada zahtev ili odgovor na zahtev nije jasan ili kompletan, sudija izvestilac obaveštava stranke ili učesnike o tome i određuje rok od najviše petnaest (15) dana za razjašnjenje ili dopunu zahteva, odnosno odgovora na zahtev. Onda kada dotične stranke ne dostave traženu dokumentaciju Sudu, na osnovu pravila 54. (Odbacivanje i odbijanje zahteva) Poslovníka, Sud može da odluči da odbije zahtev po kratkom postupku iz razloga što je zahtev nepotpun ili nejasan uprkos njegovim zahtevima prema stranci da dopuni ili razjasni zahtev.
32. U tom pogledu, Sud podseća da je zahtev podnositeljke zahteva primio 3. marta 2023. godine. S obzirom na to da zahtev nije bio kompletan, dana 21. juna 2023. godine, u skladu sa stavom 4. člana 22. Zakona, Sud je tražio od podnositeljke zahteva da dopuni svoj zahtev, na taj način što će dostaviti odluku koju osporava pred Sudom, odnosno rešenje [E. br. 1029/2010] Opštinskog suda u Đakovici od 20. jula 2010. godine, u prilog svom zahtevu/navodima.
33. Dana 3. jula 2023. godine, podnositeljka zahteva je dopisom obavestila Sud da je podnela zahtev Apelacionom sudu za dobijanje osporene odluke, a takođe tražila je i odlaganje roka do 5. jula 2023. godine. Međutim, ni posle tog datuma podnositeljka zahteva nije dostavila odluku za koju navodi da je osporava pred Sudom.

34. Sud primećuje da u zahtevu koji je podnela, podnositeljka zahteva izričito navodi da osporava rešenje [E. br. 1029/2010] Opštinskog suda u Đakovici od 20. jula 2010. godine. Međutim, Sud naglašava da ne raspolaže gore navedenim rešenjem za koje podnositeljka zahteva navodi da ga osporava, pa se samim tim Sud ne može upustiti u ocenu njegove ustavnosti u nedostatku informacija o njegovom tačnom sadržaju.
35. U tom smislu, a imajući u vidu napred navedeno, Sud na osnovu svog Poslovnika, može po kratkom postupku da odbije zahtev iz razloga što podnositeljka zahteva nije dostavila odluku koju osporava ni nakon konkretnog zahteva Suda.
36. Sud podseća da podnositeljka zahteva u suštini traži pred Sudom da ukine rešenje Opštinskog suda u Đakovici E. br. 1029/2010 i da uvede privremenu meru.
37. Sud naglašava da podnositeljka zahteva nije ispunila zahtev Suda da dostavi rešenje [E. br. 1029/2010] Opštinskog suda u Đakovici od 20. jula 2010. godine.
38. Sud naglašava da iako je podnositeljka zahteva u svom zahtevu precizirala odluku za koju navodi da je osporava, Sud u nedostatku kompletnog sadržaja odluke, osim što ne može da oceni tačnost šifre, datuma i organa koji je doneo odluku koja je citirana kao predmet spora pred njim, ne može da oceni ni njenu ustavnost, ishod ili dejstva u okolnostima podnositeljke zahteva.
39. Sud podseća da teret izgradnje, razjašnjenja i dopune zahteva pada na podnosioc zahteva, koji imaju neposredan interes da Sud delotvorno ispita njihove tvrdnje i navode. U slučajevima kada podnosioci zahteva ne odgovore na zahtev Suda za razjašnjenje i dopunu zahteva, Sud proglašava te zahteve nejasnim i nekompletnim, i kao rezultat toga ne razmatra navode podnosioca zahteva (vidi, između ostalog, slučajeve Suda [KI121/21](#), podnosilac *Bajram Hasani*, odluka o odbijanju zahteva od 23. septembra 2021. godine, stav 38; [KI135/21](#), podnosilac *Isuf Musliuu*, odluka o odbijanju zahteva od 10. septembra 2021. godine, stav 35; i [KI101/21](#), '*N.T.SH. Morina B*', odluka o odbijanju zahteva od 8. septembra 2021. godine, stav 36).
40. Kao rezultat toga, Sud smatra da zahtev podnositeljke ne ispunjava proceduralne uslove za dalje razmatranje zbog toga što nije upotpunjen pratećom dokumentacijom, kako se zahteva članovima 22.4 i 48. Zakona i pravilima 26 (3) i 54 (2) Poslovnika. Shodno tome, Sud zaključuje da se zahtev mora odbiti po kratkom postupku.

Zahtev za uvođenje privremene mere

41. Sud podseća da podnositeljka zahteva takođe traži od Suda da donese odluku o uvođenju privremene mere u odnosu na neodređeni akt javnog organa.
42. Međutim, kako je prethodno navedeno, Sud je zaključio da se zahtev podnositeljke zahteva odbija po kratkom postupku kao nekompletan.
43. Shodno tome, u skladu sa stavom 1. člana 27. (Privremene mere) Zakona i tačkom (b) stava (2) pravila 45. (Odlučivanje po zahtevu za uvođenje privremene mere) Poslovnika, zahtev podnositeljke zahteva za uvođenje privremene mere se mora odbiti iz razloga što isti ne može biti predmet razmatranja nakon što se zahtev odbije po kratkom postupku kao nekompletan (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda [KI107/19](#), podnosilac *Gafurr Bytyqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 21. aprila 2020. godine, stavovi 88-90; [KI159/18](#), podnosilac *Azem Duraku*, rešenje o neprihvatljivosti od 6. maja 2019. godine, stavovi 89-91; [KI19/19](#) i [KI20/19](#), podnosilac *Muhamed Thaqi i Egzon Keka*, rešenje o

neprihvatljivosti od 26. avgusta 2019. godine, stavovi 53-55; i KI211/19, citiran iznad, stav 83).

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 27. i 48. Zakona i pravilima 45. i 54. Poslovnika, dana 31. avgusta 2023. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA ODBIJE zahtev;
- II. DA ODBIJE zahtev za uvođenje privremene mere;
- III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- V. Ovo rešenje stupa na snagu na dan objavljivanja na Službenom listu Republike Kosovo, shodno stavu 5 člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani